

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:
 Hónapra . . . . . 38 kr. (70 fillér.)
 Három hónapra . . . . . 1 frt (2 kor.)
Vidékre postán:
 Hónapra . . . . . 65 kr. (1 kor. 30 fill.)
 Három hónapra . . . . . 2 frt (4 kor.)
 Hat hónapra . . . . . 4 frt (8 kor.)

ELŐRE

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Zöldfa-utca, 32. sz. sz. a.
 Zöldfa-utca és Nagypiac-tér sarkán.
 Felelős szerkesztő:
KUNBÉLA.

Gyermekgyilkos anya. — Aki saját fiát lopta el.

Felhívás létszámemelésre.

Nagyvárad, nov. 3.

Tegnap érkezett Budapestre az új közös hadügyminiszter, hogy a magyar kormány tagjainak bemutatkozzék. Bizonyos, hogy ez a látogatás, melyet szívesen elengedne Wekerle, meszsze túllépi az udvariaság határait s tartalmazhat fogva elsőrangú politikai eseményt, mert a legutóbbi napok nyilvánkozatai után mindenki tudja, hogy Schönaich a létszámemelés ügyét hozza magával.

Milyen alakban fogja felvetni a nagy kérdést a közös hadügyminiszter, e pillanatban még tudni nem lehet. Két eset lehetséges. Ha igaz a csitítók és cáfolók információja, akkor Schönaich egy szende szűz félnék mosolyával, mint jámbor óhajást fogja csak felvetni a létszámemelés, ami azonban nem valószínű. Valószínű a másik eset, hogy t. i. Pitreich utóda minden kertes nélkül, a végzettségére hivatkozva követelni fogja az újonckor szaporítást s a megfelelő költségek megszavazását.

Bármelyik eset fog bekövetkezni, a kormány válasza csak egyféle lehet. Az epedő, vágyakozó furolahangok hatása alatt épügy nem szabad Schönaich nyakába borulnia a boldogító igent mondva ki, mint ahogy nem szabad nyers, erőszakos ötlelésnek engedni. A magyar kormány álláspontja csak a rideg visszautasítás lehet.

Nincs létszámemelés.

Tudjuk hogy a kormány nem így gondolkozik, hanem alkudni kész. Azt mondja, hogy megfelelő ellenérték fejében hajlandó a hadügyminiszter kívánókat teljesíteni. Megfelelő ellenérték alatt nemzeti vívmányokat értve, amelyek azonban, mellesleg megjegyezve, csak nagyon szegényesek, nagyon is lényegtelenek volnának, ha egyáltalán kaphatók.

Ne ringassa magát illúziókban a kabinet, a parlamenti lázadás remé őt is fenyegetné, mert, mi tagadás, a nemzet nem tarja szem igazságosnak, sem szükségesnek a létszámemelést, sőt ellenkezőleg. A nemzet már a mostani vér- és pénz-aldozatot sem tudja elviselni, hát még, ha gyarapítani akarják. És hogy a nemzetnek igaza van, a mostani kormány tagadhatja legkevésbé, hiszen a jelenlegi kabinet függetlenségi tagjai 1903-ban ezen az alapon maguk kezdetlét az obstrukciót. Avagy azt hiszi a kormány, hogy kétségtelenül nagy népszerűsége meg tudna bírkozni a kisebbik ellenállással? Tévedés, hiszen Széll Kálmán csak elég népszerű miniszternek volt, mégis megöröklött, mert a nemzet igazat adott az ellenének.

Hogy pedig igazságot felfordulása kerüljön a sor, azt nem szabad a kormánynak előidéznie, mert, ki tudja, mi lesz a vége? 1903-ban a jelenlegi miniszterek Széll Kálmánra hárították a felelősséget azokért a bajokért, amelyek az újonckor szám forszorításából keletkeztek. Az ellenzék vezetőinek, kik ma miniszterek, igazuk volt három évvel ezelőt, igaz lesz akkori álláspontjuk ma is, ha nem is ők fogják hangoztatni, de velük szemben alkalmaznak.

A kérdés az: akarják-e, merik-e vállalni a miniszterek a felelősséget a létszámemelés következményeire? Ha merik, lelkük rajta, hogy ők dobnak követ a kutba és ők akasztják meg annak a reformorkoszaknak beköszönését, amelyet az új korszak kitalálásba helyeztél. Ha nem merik — és ebben a tekintetben felni hazafias kötelesség — nincs kétség az iránt, hogy visszautasítják a létszámemelést akár kálnak Bécsből csip-csup engedményeket, akár nem,

A képviselőház ülése.

(Mentelmi ügyek, kérvények, interpellációk.)

— Saját tudósítók telefonjelentése —
 Budapest, november 3.

A Rákóczi önének miatt rendelt szünet után ma volt a képviselőház első ülése, amelyen R a k o v s z k y István elnökölt.

Az ülés félhatározó órákor kezdődött. Előnök: Megnyitván az ülést, javasolta, hogy a képviselőház jegyzőkönyvét lejezze ki részvételt Otto főherceg halála fölött, továbbá — a kontrast kedvéért — indítványozza, hogy jegyzőkönyben örököség meg Thalyi Kálmánnak a Rákóczi hantak hazahozatala körül szerzett érdemeit.

Az elnöki elterjesztések közül Kálósi József: A mentelmi bizottság nevében az elmúlt mentelmi ügyekben referál, Zanelia Rikárdot, akit párbaj és becsületért nem adtak ki, mert a megkeresés nem nyelődött. — Sámegyi Vilmos pártidal vétsége miatt kérte a bíróságok. Kiadja. Ungvácsak Sámegyi Vilmosnak Méri Jánossal van becsületbeli ügye.

A ház ki mondja, hogy Sámegyi mentelmi jogát nem függesztik fel. Várady Károly a fonyódi átlomáson pofonokat ígért egy vasúti őrnök. Zaklatis címen nem adják ki a harcias képviselőt.

Ebtvő s Károly egyik napilapha cikket írt, amelyben Rudnay főkapitányról és Bérczi rendőrfőnökről igen kemény kritikát mondott, melyért az ügyesség kijelenté indított.

Bródy Ernő: Kijelenti, hogy 3 nem hajlandó kiadni Ebtvőst és titkárait az ellen, hogy a királyi ügyész azon a címen indított eljárást, mert tudomás szerint várolanok Ebtvőst állítaszi.

Az előnök: A ház Ebtvő s Károly mentelmi jogát nem függeszti fel. (Felvétel.)

Giessewein Sándor: A kérvényi bizottság nevében referál a mai letárgyalt kérvényekről, Győr városnak a párbaj ellen beadott kérvényéről.

Moskovitz Iván szólalt fel. A párbajtanácsmány ellenlétsége a bűnözők szaporítására vezet. A párbajban nem a régi kor egyik maradványát látja, hanem éppen ellenkezőleg a civilizáció megnyilvánulását, mert módot ad az ellenfeleknek,

hogy egyenlő fegyverrel áljának egymással szemben. (Zaj.)

Vásárosi Vilmos: Az iskolákban a torna mellett tanítsák a vívást és a lövést, oktasák ki a magyar népet a párbajzásra, ha fenn akarják tartani a párbajt. Mert így, ahogy ez most van, a legnagyobb igazságtalanság. A teljesen férfi fiatal embert az életben lezsurja az, aki ugyan nem tanult semmit, de megtanult verkedni. Anglia civilizált állam, de ott nincs párbaj. A párbaj ellen beadott kérvények mellett foglalt állást.

A ház ezután elhatározta, hogy a párbaj ellen beadott kérvényeket pártoldalg adja ki az igazságügyminiszternek.

Nem lesz fizetésemelés a városnál.

A miniszter akadémikusodik.

Nem hagyják jóvá a javaslatot.

— Saját tudósítókól. —

Nagyvárad, november 3.

A városi tisztviselők ma még örömmel fogadták a végrehajtott bizottság ülést, hogy a főispán és polgármester halap megszünteti a fizetésrendezés ügyét a miniszteriumban. A nagy hívek még bíznak az ily jámbor személynéknél. És egy pár nap múlva annál keserűbben éri őket a csalódás, hogy a nagy kormány nem méltányolja a városok tisztviselőinek busgó munkásságát. Mert bizony a fizetésemelésből, mint igen jó helyről értesülünk nem lesz semmi.

A helyügyminiszter nem hagyja jóvá a fizetés rendezés tervezetét.

Akadékoskodó úrügyek, kifogásokkal lesz majd teje a miniszteri leirat.

Hogy így, hogy úgy. A fizetés rendezés nem egy forma szemmel mérni a magasabb rangú és a kisebb tisztviselők ügyeit. Lesznek talán jogosult kifogások is. Tény azonban, hogy Andrássy gróf a városi tisztviselőket nem tartja érdemeseknek magasabb illetmény élvezetére. És ez az, ki fog az is tűnni, hogy a város mozgékony a reformot-reformra hajszoló főispánjának nem sok befolyása lehet magas kormányára.

Persze, tartják odafele, a főispán

Üzlet megnyitás.
 Kossuth-Lajos-utca Hajnal-házban
MEGNYILT

Réti Jenő kalapgyári raktára.

Mű és gyermek felöltők, ostorok, pongyolák, színházi selyem-blonok, gyermek ruhák, fejbérművek és divatcikkek óriási választékban.

nok népszerűsítése nem oly elsőrangú célja a nagy miniszterúrnak. Mert bizony a kérdés a városi tisztviselők és egyáltalán a tisztviselők jogos igényeit egészen más szempontból merik a „Rákokci s bujdosó társaink” liferálnia.

Itt csak egy szempont az irányadó, számíthat-e a kormány reakciómarus és feudális munkájában az illető tisztviselőkre? Ha igen úgy azonnal meg van a fizetésemelés. Ime a vármegyékben meg is történt. Ott azonban, a hol a tisztviselők nem veszik be a konzervatív gondolatot, a hol a radikális eszmék kelteinek szimpátiát a fejekben, ott a mostani kormány idejében nincs és nem is lesz fizetésemelés. És fájdalom a kormány. Önöket tisztelt városi tisztviselői, ide sorozza. Önök dolgozhatnak, a míg szusszal bívják, a hivatalos órákon túl is ott állhatnak a bureaunkban: Önök most nem kedvesek a kormányra.

Lehet az a fizetés emeléséleg megkövetelt, a szállítás tervezet bármily alaposan legyen is feltüntetve, ügyéret, akadékoskodó ürügyet mindig talál a kormány. Bármit mondjon is majd jóváhagyást megtagadói miniszter rendelet: az igaz ok tisztán állhat mindenki előtt.

A sötétség kormánya léli a világosság forrásaitól a városoktól. A városi alkalmazottak tehát csak buszkodjanak, a mostani kormány engedelméből nekik nem jár fizetésemelés, még ha úgy görnyednek is a megdühítés nehézsége alatt.

Még tart a sötétség.

A tanács és a szociáldemokraták.

A hamis mérleg.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, nov. 3.

Megemlékeztünk nemrégiben arról, hogy a városi tanács a tízötlet laktanya udvarát az október 7-iki népgyűléséig nem adta át a helybeli szociáldemokrata pártnak. Vántor Károly titkár a tanács határozatát megelégedéssel. A felebezzással ma foglalkozott a városi tanács, mint állandó választmány. És tetszik tudni mit határoztak? Az állandó választmány a felebezzés elutasítását fogja javasolni a közgyűlésnek.

Híába jelentette ki Gerő Ármin főkapitány, hogy a helyiség egyáltalán nem tűzveszélyes, hogy népgyűlés esetén ott tüvezzedelm nem fémáradhat. Híába fejtette Rimler Károly polgármester, hogy oly eset is következhetik még be, amikor a város érdeke is kívánna a helyiség átadását. Nem és ezerszer nem! A tanács hajthatatlan maradt. A szociálistáknak nem adunk semmit.

azok csak ugrálnak a nagy piacon, a míg jól esik nekik. Hogy a gazdaságkongresszus a közgyűlési teremben tombolt a haladás, a fejlődés ellen, hogy a földművelők osztály urainak szabad volt ott nyíltan igazgani: azal ok nem törődnek. Az az urak mulatsága volt, de a proletáriátusi a város tulajdonát képező helyiségekben mukkanni merjen.

És a tanács, mint aki dolgát jól végezte, aki azt hiszi, hogy a szociáldemokratákkal most így egyszer s mindenkorra elbánt, büszkén hirdeti liberalizmusát.

Tagadhatatlan, hogy lehet liberalizmus is konstataálni a tanács intézkedéseiben, akad abban radikális haladás is; ez a javaslat azonban igazán nem volt demokratikus, még kevésbé igazságos. Körültekintőnek sem lehet tartani ezt az állásfoglalást, mert hisz illetékes a rendőrfőkapitány határozottan kijelentette, hogy a tízötlet laktanya udvara nem tűzveszélyes. De meg a városi polgármester oly ervekre is hivatkoztak, melyek kikik érdeküket érintenek. És a tanács még sem akceptálta az érveket.

Vagy talán azt hiszi a tanács, hogy a szociálista népgyűlésen elhangzott eszmék régebben tihet fognak. Bizony a szociálisták igazságait gyönyölk és világotik, de csak a sötét fejekben. Talán a tanács tagjai nem tartják magukat sötét fejeknek?

Aki saját tiát lopta el.

Vendégcserepel az anyós is.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, november 3.

Kohn Filop őzeres zsidó régóta rossz viszonyban él a feleségével. Akármilyen jól bánt légyen is a feleségével, az asszony tetszését és szeretetét nem tudta megnyerni. Az asszony hírsége annyira elkészerítette Kohn, hogy az üdületével sem igen törődött és a szülők és nyomonosság is bekészöntött a hátsáphoz. Az asszony ezek után még jobban meggyőződte az urát, úgy hogy egy nap faképnél hagyta az urát, s egyetlen gyermekükkel odébb állott. Kohn szerette feleségét s még jobban kis félt. Mindennap felkereste feleségét — a ki a szülői házhoz tért vissza — s könyörgött, hogy menjen vissza hozzá.

Könyörgése sikertőlükre talált. Ma délidőt aztán feloldozott anyósának lakására, felkapta gyermekét s rohant ki az ajtón. Ép szembetalálta magát az asszonnyal. Az anya mint a kolykét félt nőstény farkas, ugrott az úrnak a követelte gyermekét. A férj nem adta. Folyton azt hangoztatta, hogy jöjjön a feleség is vissza hozzá s a gyermeket

azért viszi el, hogy a megszakadt viszony megújuljon közte és felesége között.

Az asszony már-már hajlandó volt visszamenni, mikor dühítő tájképeza megjelent — az anyós. Tíz körmet Kohn arcába vágta s valóságilag örvögve fölött-verte fejét.

A városokból töltött mind többen és többen gyűltek a veszekedők köré — az utcára kerültek ki végül — s a szegény város zsidó talán a felesége miatt engedett s visszaadta az anyának a gyermeket.

A kin és elkészeredő annyira erőtt vett rajta, hogy sirva vonult végig a Tégla-uton, folyton hangoztatva, hogyha vissza nem tér hozzá az asszony és gyermeke, öngyilkos lesz.

A városok közönség meghatva nyitott utat s sirva ment egyedül az ut közepén a szegény város zsidó...

Katonák kinzása.

Miért szöknek a huszarak.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, nov. 3.

Az aradi 12 ik huszárvezető laktanyájából nemrég az alizserek rossz bánásmódja miatt megszökött három huszár. Két napig bujdosott a határban de tegnap visszatértek, Aradra és jelentkeztek a rendőrségnek, amely átadta őket a katonai parancsnokságnak. Egyik aradi lep kölése szerencsli a huszárak — Bartók László, Fehér János és Pilinyi János — követező megdöbbenő adatokat mondtak el szökésük okáról:

Augustus első napján vonultak be szolgálatukra, rossz vágatuk az ötödik százaohoz osztotta be őket, ennel a százaohnál Verő József százaavezető, Lenkei József tizedes, ugyancsak borsodmegyei magyar legények, valóságos inkvizitorai a legényeknek. Különösen a három szökévénynek volt rossz szer az elvadult indulatu alizserek miatt. Szemzenedeti györelmekben volt részek felelővölők jóváhálók; seprőnyéllel, vasvillával, herderrel verték őket naponta felholla.

Megesett velünk akárhányszor — mondotta az egyik huszár — hogy mert egyszeri fátára a magasan függő petroleumlámpát nem tudtuk előlenni, úgy megverték bennünket, hogy talpra sem bírtunk állani a verés után mégis feléjszákot hárkákba állítottak. Ha meccsani mertünk, akkor az ütleg még kegyetlenebbek voltak. Semmi löszerezámot sem tudunk olyan tisztára puolni, hogy a százaavezető ur és a tizedes ur a tisztaságha hibát ne találják volna. A koszkarva talált libabért aztán öklilek vertek arank bennünket, egy ilyen ötösöt ma is folyk a fölem.

Hasonló kegyetlekedésekről szólhatk társai is. Mikor a bújos alizserek meg-

tudák, hogy a huszarak jelentkeztek a rendőrségnek, nagyon megépeztünk. A legények előtt siettek kijeleitenni, hogy ok a három szökévényről sem hántak szigorubbán, mint az egész százaad ujonolegényeivel s a szokatlan szigorúságot azal gyűleteket megtagadott, hogy nekik felőbb parancsuk van az ujoncokat öt hónap alatt öreg katonákra kiképezni, mert öt hónap múlva újabb sereg ujonc vonul be s a montaniakkal azután már nem lehet bajlódni. Az ujoncokat tehát — mondották — rövidre kellett fogni, masképp nem szokik és nem tanul.

Hogy ez a védekezésünk mekkora súlyal esik majd a vizsgálat mérlegébe, azt majd a hadbírósg ítélete mutatja meg.

Mint feutebb jelöltük, az egyik aradi lap közli szerencsli mindeseket, hogy mennyiben azelőtt a valóságosnak, a vizsgálat van hivatal eldönteni.

HIREK.

A város közgyűlése. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága csütörtökön, november 3-án rendez havi közgyűlést tart. A közgyűlés délután 3 órákor kezdődik meg a városnéző közgyűlési teremben.

Áz állandó választmány ülése. Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának állandó választmányá ma délidőt tíz órákor a városnéző tanácsotermében ülést tartott, a melyen jelen voltak: Glac Antal főispán, Rimler Károly polgármester, Gerő Ármin főkapitány, Dus László főjegyző, Bordé Ferenc főjegyző, Komlóssy József gazdasági tanácsnok, Kőszeghy József főmérnök. Istvánffy István és Juricsák Barna aljegyzők. Az állandó választmány (a novemberi városi közgyűlés tárgyszorozatát állapította meg. Az ötös első tárgyat a polgármesteri jelentés, kégezte, a melyet az állandó választmány elfogadott, Ezután Kollós-vár törvényhatóságának átíratat terjesztették elő amely az alkotmánybizottságok megválasztását célzó és a képviselőházhoz terjesztendő felirat támogatását kéri. Ezt az ügyet a főjegyző indítványára az állandó választmány kidja a joggyűlés bizottságának javaslatával végezt. Foglalkozott az állandó választmány Nyitra vármegye feliratával is, amely a nemzetiségi sajtó tagatai ellen kíván erélyes intézkedéseket a képviselőházzal. Ezek és számos folyó ügyek elintézése, illetőleg a közgyűlés napirendjére tételek után az állandó választmány ülése véget ért.

Értelések a városban. A mai állandó választmányi ülésez az első osztályú irodatizási dírszám

HASZNOS ÉS ÉRDEKES KLEIN TESTVÉREK

vászon- és női-divat áruházában

Szent-László-tér, Hóddas-templom mellett.

Ingeny adunk egy 120 K értékű varrógépet, 21 K önköltségünk megtérítése mellett mindazon vevőnek ki, üzletünkben, bármily kis tételontként is, 400 koronát vásárol. Őszai szövetek, selymek, blous-kelmék, díszítési cikkek, szőrmésáruk, választéka elmarásat keltánek vevőinkben. Olcsó árainkat és megbízható kiszolgálásainkat nagyszámú vevőink igazolják. — Helyi és vidéki telefon 54.

Mertz János és Sályom Grulát a másodosztályú irrodatiszt állásra Kruszlic Pált, az irnoki állásra pedig egy hangulag Tóth Ferencet jelölték. A választást a novemberi kögyűlésen ejtik meg.

* A hét óras sáróra. Már hónapok óta tart a kereskedelmi alkalmazottak mozgalma a hét órai érdekében. A kereskedelmi alkalmazottak már több alkalommal tiltást tartottak, melyen megsértették jogos követelésük teljesítését. A mozgalom arra késztette a kereskedőket, hogy állást foglaljanak ebben a kérdésben. E végül Huzella Gyula a kereskedelmi és iparkamara elnöke holnap, vasárnap délelőtt 11 órára érkeztetle hirta össze az érdekelte kereskedőket a kamara helyiségében az esteli zár-óra ügyének megbeszélése végett.

* Új utanozítás. Radó Ignác és társai már régebben beadványt intéztek a városi tanácshoz, egy új utcányitási engedélyt írtak. Az új utca Kádó Ignác Nagy-Tekeli-utcai telekéről a Pável utca keresztül a Beothy Ödön-utcaba fordulna a kilenc méter szélességben végén át ezeket az utcákat. A tanács kiadta a kérdést véleményés javaslatlét végett a szépcsetési és közkezelésügyi bizottságnak, amely melegen ajánlotta a kérés teljesítését. Az állandó választmány ma tárgyalta a kérés s egyöntetleg hozzájárultak a szépcsetési bizottság javaslatához.

* Gyermek gyilkos anyja. Kecskemétről jelentik: Nagy-Kőrösn Tóth Teréz 19 éves cselédleány új szülött gyermekét a sertés-vályuba csempésztette. Szentpéteri Sándorné a sertéseket etette, mindn észrevette a már félig megcsontokított gyermekhullát. A gyaru Tóth Terézre hárult, ki bevalotta tettét. A lelketlen anyát a kecskeméti fogházba szállították.

* Tiszába fuladt kisleány. Szegedről táviratozza tudósítónk: Tóth János algódi lakos öt éves Erzsébet nevű leánykaja tegnap délután a Tiszába fullt. A boldogtalan végű kis leány több társával játszógatott a Tisza füzesei között, mikor a meredek parton megcsusszott és a habok közé bukkott. A gyermek sívalkódására figyelmes lett molnár, aki már csak holttestét húzhaták ki a hullámokból.

* Sikasztás a nagybányai postánál. Szatmárnémetiből táviratozzák: A nagybányai postahivatalnál nagy sikasztásnak jöttek nyomára, mely már hónapok óta folyik. A nagyvárdi postajezgatósg kiküldötte, Egy Reszó befektet a vizsgálatot és az ügyességénél vádat emelt. Kenderessy Imre levélhordó ellen okiratbanjárás, csúszás és sikasztás miatt, Ugyanis

Kenderessy a postára érkezett utalványokat a címzettes nevében maga írta alá, azokra a pénzt felvette s elszikasztotta. A rögzített összeg több ezer koronára rög. Kenderessy mindent tagad.

* Elégott gyermek. Szerencsen tegnap kigyúladt Danielaszky József vasuti raktáros istállója. A veszedelem elől pillanatában Danielaszky nek eszébe jutott, hogy két gyermek e az istállóban van. Berohant tehát az égő istállóba, de ott a füstöt és melegétől felbáztolt tehene annyira megrugta, hogy eszméletlenül terült el a földön. A szomszédok, akik azt hiték, hogy Danielaszky tehenének kimentésére rohant az istállóba, a raktáros: nagynevelzen kihozták az égő istállóból, csak később jutott észre, hogy Danielaszky két gyermeke elűnt. Keresni kezdték a legégett iszló romjai között és meg is találták ott a két gyermeket teljesen elszenszedett holttestét.

* Henning kivégzése. Berlinből sürögnyözik, hogy Henning rablójából szökött a ranggal kivégezték. A gyilkos kivégeztetés utolsó percfőg remélte a kegyelmet. Jökévdőben meggrgelizett s cinikusan mondogta a fogházrőnek, hogy nála különb gazemberek is kaptak már kegyelmet. Mikor a vesztőhelyre vezették, kérdzte, hogy a kivégzés látványosságához hány meghívót bocsájítottak ki és nagyon sajnálta, hogy az ilyen jögyekért nem kérnek pénzt. Legalsóbb — így mondta — hallásvál hozhatott volna némi hasznót a társadalomnak. A hóér öt perc alatt végeztetle.

* Fehőnyk az olvasóközösség figyelmét Lovovits Miksa hirdetésére.
* Olvasónk figyelmé fölhívjuk Mehr Sámuel sk. műszabászárú hirdetésére.

SZINJÁTÉK.

Heti műsor.

Vasárnap: délután Rákóczi fia, este Vig Örvogy.
Hétfő: Mary Ann.
Kedd: Kis herceg.
Szerda: Kis herceg.
Csütörtök: Kis almuuzsi.
Péntek: Boszorkány.
Szombat: Vig örvogy.
Vasárnap: Kis almuuzsi.

LEGUJABB.

Mégis lesz létszámomelés.

Budapest, november 3. Egyik budapesti napilap megbízható forrásból nyert értesülést alapján azt a hírt közölte, hogy Schönaich hadügyminiszter már ma tárgyalat Wekerle miniszterrelökkel a közös hadsereg üzemeltetésének fölemeléséről! A hadügyminiszter azt akarja,

hogy a létszámomelés már az 1907. évi üzemeltetési megállapodásnál napirendre tűzöék a képviselőházban.

Megvert szerkesztőség.

Budapest, november 3. A „Nap” tegnapi számdában, leleplezett egy Róna Árpád nevű bécsi embert, aki Budapesten a Bellvárosban bünténytartott. A Nap több nevet is hozott ekkor forgalmában. A lelepleztettek ma megjelentek a „Nap” szerkesztőségében, hogy ököllel és botokkal szerezzenek elégtételt maguknak s nagy verekedést rögtönöztek, a melynek a rendőrség közbe lépése véget vőnt. Mindkét részről többen megsebesültek. A verekedőket letartóztatták.

NYILTTÉR.)*

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönséget és n. b. megrendelőimét értesíteni, hogy a Gröz Enakné-féle építészeti szék- ről-olcsón megvennénk; tekintettel, hogy üzletünket szolid alapon ühajtjuk vezetni, a raktáron levő árúkat minden elfogadható áron kiárúgjuk. Műhelyünk továbbra is ugyanazon épület színház felőli oldalán lesz.

Tiszteltelt
Lebovits Miksa és Társa
cipészek,
a Szigligeti-színház szállítóit.
Telefonszám: 571.

Dr. Fenyő Sándor
ügyvédi irodáját
Nagy Sándor-utca 19. szám
(Mihályi-ház)
helyezte át.

REGÉNYCSARNOK.

A csoda-ember.

Francja regény. 40 (Folytatás.)
Adda gyorsan eleget tett a parancsnak, könnyedén leszótkott a kocsiról és megindította írástul a csendőroket. Ezek kissé haboztak, — de hiszen e komédiások oly ártatlanoknak látszóttak!
Az örmester keresztibe állította a lovát az uton, hogy jól szemügyre vehesse a kocsit békélt, mely tele volt ravva fűddikkal és koszarokkal. Ott bizony egy gyermek sem fért volna el.
— Nos és mi történt a tegnapi két semmiházzal? — kérdezte Jodi ártatlan képpel.
— Épen azon gondolkostam, — ki rovat alatt kibújtókat nem vállal felelősséget a szék.

nem e szoktette el maga azokat nagy békéltában? — neveltet az örmester ejtésen.

— Ugyan, ne bolondozzék az örmester ur. Nem mutogatók én vadállatok. De szőljön hát, elsőszoktettek öket?
— Bonyos, az akasztóffalók ma raggel elláttak; de nem szaladhatok még messzire és megmutatjuk nekik, hogy vőlkön nem lehet pacakézni. Maguk nem találkoztak velük?
— Nem mi, Nem járnak azok az országuton, bizonyosan a földéken barangolnak.

— Bizony baj ez, baj...
A csendőrt csettintett a nyelvvel, aztán szalutált és társával együtt ügetve elindult.

XII. FEJEZET.

Nyomon.

Rosamour, makacs ember létfre, folytatónan csak Grillard apt testét akarta fölkitatni.

Ez volt a bűnjel eltűnésében rejlett az oly nehezen föloldható titok. A titkos rendőrnem törtődött ügylőre a szökevényekkel, de az öreg tudós elmetáldást és utolsó napjait akarta apródnoként összelítani.

Kévs ismerős volt Grillardnak és azokat is csak nagy ritkán látogdta. Midőn Rosamour azon tündődött, hogy kibez fordulhatna, eszébe jutott Durand mester, az öreg ur közgyezője, ki iskolatársa lévén, igen alaposan ismerte őt és mindig jó viszonyban volt vele, amennyiben öökösön verekedtek, de solasem verekettek össze.

Rosamour be is állított az öreg közgyezőhöz, ki titrefimesen végighallgatva, mosolygva fejt ráza, apró fénylő szemze pedig gyunosan tekintett rá szeméigéven keresztül.
Az öreg jegyzé minden kérdést ki tudott úgyesen kerülni, nem felelt sem igent, sem nemet.
— Én nem tudok egyebet, mint a mit a lapok írnak — mondá — de ez az örökösök Grillard olyan kioldós volt, hogy nem is vesztett el rendes módon. En kezébet nem mondatok, minthogy nálam van letéteményezve a végrendelete. — Ah, igazán! — örvendezett Rosamour — hisz ez pompás; ez okmány talán följögösit bennünket...
(Folyt. köv.)

Dénes Béla
Nagyvárad, Bömer-tér.

Iparművészeti udjónságot
BRONZE, CHINA-ZÖST
dísz tárgyakban
használati cikkek
legújtanysabb és a leg-
tartósabb evőeszközök.
Képes árjegyzék ingyen és berrmentve.

A hivős esős őzi idény alkalmából egészséggi szempontból óvakodni kell a megfűléstől, a miből veszedelmes betegségek származnak. Ezt ugy érthetjük el, ha jó **erős cipőket** viselünk.

Nádor Henrik és Társa cipőgyárában, Nagypiac-tér, Kereskedelmi-palota. Helyi és vidéki telefon **83.**

Jó minőségű, finom kivitelű, elegáns **szép cipők és csizmák**

Apró hirdetések.

Aki mint könyvelő, segéd, munkás vagy bármely más minőségben állást keres

Aki házát, földet, szőlőt, bogardit, kőművelés, bútort vagy 1-2 mil el akar adni, vagy blyeket venni

Aki tanítót, nevelőt vagy nevelőnőt, bonnét vagy nyelvtanítót keres

Aki kereskedelmi elásként, ipari termé-nyekre vevőket keres

Aki ismeretességét akar kölni

Aki előnyös üzleti összeköttetéseket akar kölni

Aki hákát bérléi akar venni vagy ki akar adni

Aki olcsó pénzkölcsönöt akar felvenni

Aki közöni akar valakivel valamit (odáinni vagy feljebb menni)

biztos eredményt ér el, ha az

„E L Ö R E”

apró hirdetői rovatát igénybe vessz.

Kevés költséggel és biztos sikerrel ér el **Próbálja meg!** mert ha csak egy kicsit gondolkodik, okvetlenül rájön arra, hogy **énnek is van hírdetni valóm.**

Minden szó egyszeri behatáskoz csak négy fillér.

Szegényeknek és átlakadóknak ingyen. munkásoknak

Kökusz zsír 5. hídre postacsomag 5 K 70. Kisestinyen legújabb nyosban! **W** virsli, füstölt hufelék, **halakonzervek**, halakonzerv, fűszer frak.

Kisbörön főt pálinka, asztali boroz, csemege szőlő, Gyomorajásoknak, hársál- lal rajható: **S T E F A N S O M A**-né, **Nagyvárad, Napfénytér.** 104

Igen alkalmas helyiség Zöldfa- n 22. sz. alatt raktárnak känd.

Egy cianoz butorozott szoba, egy vagy két székkel részre Szacsavay- utca 22. szám alatt Schwarz Ferencnél kiadó.

Próbájon pörkölöt kávév vészték utáni megrendelések, ugyanúgy mindenféle **szőlő** készítésében ingyen szan orkösölletnek, Darvasy Károly, Steinház-utca 4.

Kraus Jakab

cím- és cégfesto
Szacsavay-utca

ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe

cím- és cégfesto

műhelyes,

mely számban a legújanyosabb árak, gyors és pontos kiszol- gálással áll a t. megrendelők rendelkezésére.

4 Telefon: 399. 12-26

Gyors és pontos kiszolgálás!

GROSZ ADOLF

minia cipő-üzlet

NAGYVÁRAD,

Főutca, Bazár-épület. Telefon 571.

Van szerencsén a n. é. közö- ség szives tudomásra hozni, hogy **üzletet** teljesen meg- nagyítottam. Raktáron tartok mindenféle

férfi női és gyermekcipőket

ugyszinte mérték utáni rendelé- sek 48 óra alatt elkészíttetnek, fajtá és érzékeny lábakra különös gond fordítatik javítá- sok elfogadtatnak.

Tisztelettel **GROSZ ADOLF** cipőszemester.

Városi és vidéki telefon 571.

A nagyérdemű közönség szives tudomásra hozom, hogy házilag berendezett

mosdóm

megnyitottam,

melyben csak tisztán szappan- nal és vízzel mosotok. Solymen- ben a elő-működik ki van zárva és a ruhát a gép rongálástól mentve van.

Kivánsára a ruhát elhozatom és tisztán hazaszállítatom. E nézet szerint köröm a n. é. közönség kezes pártfogását

írsztellett

ösv. **BAKOS FERENCNE**, Fő-utca 12. szám. Apollo-épület.

Elvállalok fehér hímzést. Cim: Fő- utca 13.

TELEPHON
az egész megyére 526.

Első Biharmegyei és Nagy- várad

műbútorgyár

Ajánlom a leggyorsabbtól a leg- n ederebbérlésig saját gyáram- ban készült asztal, ebédlő, háló, kávéházi és szállodai berendezéseket a legszolidabb gyán árak mellett.

Rajnok, költségvetések kivánsára díjmentesen.

11-100 Raktár és iroda: 29

Kispac-tér, Hoidas templom mellett.

Telepek: Kolozsvári-utca 39. és Kispac-utca 2.

Büchler Márton
bútorgyáros.

Pénz!

Olcsó tőkefelosztéses köl- cönöket 10-75 évre folyósít, ugyazintan régi, drágább kamatu kölcsönöket kicserél (convertal) a lehető legelőnyösebb idő alatt,

hézak, szőlők, földbirtokok

örök árban való adás-vételét vagy bérletet a legsikeresebb eredménynyel közevlti.

Földbirtokok parcellázását

saját költségén elvállalja és finan- cirozza

Faludi Ignác,

volt fakaréképítési titár bankbizo- manyi és ingatlanforgalmi irodája Nagyvárad, mézáras-utca 2. sz.

Dr. POLITZER JAKAB
sanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyváradon Szőlgyi Dózsa-u. 7.

Bejáró és bennálló betegek

egész éven át nyitva

Állandó orvos felügyel. Olcsó árak. Pénzre naponta (lakás és étkezés) 5 és 7 korona. — Propagandusi és felvilá- gosítási szolgálat

Dr. POLITZER JAKAB,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Új fodrász-üzlet.

Van szerencsén a nagyérdemű közö- ségek kezes tudomásra hozni, hogy **Besztercebányán** (Neuhof) 14 év óta fel- álló fodrász-üzletet november hó 1- től Nagy-Telek (Német-utca 10. sz., dr. Grosz Menyhert) házában egész ugyan- nyan nyitottam.

Szives pártfogásukat kérve, maradok tisztelettel

Omaszta Gyula,
fodrász.

„Oriaszi”!

óra és ékszer nagy raktár.

Legelőnyösebb bevásárlási forras

Ferderber Testvérekkel

Kossuth-utca, Bihar kavaház-

33. zal szemben.

Föld-üzlet Zöldfa- u. Horvath cukrász mellett

VERŐ EDE

könyvnyomdája
és papírkereskedése

NAGYVÁRAD, Kossuth-utca 12.

Telefon szám 024.

Modern iroda berendezések
11 raktára.

NYOMTATVANYOK

izlésesen készíttetnek.

Egyedül az országban!

Kitüntetve a tanítás terén szerzett érdemeikért érmekkel és oklevelekkel.

Soha illi kedvező alkalom!

Van szerencsén a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a Budapest első felsőbb szabás-tanítási inté- zetet tulajdonosa itt Nagyváradon, Körös- u. 3. sz. a 6 hett tanfolya- mot nyitott férfi és női szakok, vala- mint házi kisegítőszolgá részére. Ké- rem az érdekeltek mielőbbi jelent- kezését. Ugyanitt kapható a saját ki- adású tankönyv 8 koronáért.

B. pártfogását kéri:

Mehr Sámuel,
okleveles műszabász-tanár, Pável- u. 15.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3. legelőnyösebb közönséget, hogy **34 watt** fogyasztással gyér- tyánként, melyek legelőnyösebb áron kaphatók. — **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matu), szives fényképezé- lámpák és mindenféle izzólámpa különlegességek ugyanakkor kintől áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **ernst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1.5 watt fogyasztással.

Csatlárak **villamos motorok** eredeti gyári árak vilámpák és **villamos motorok** mellett kapható.

A villamos mű igazgatóságga elvállalja

villamos világitási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését. Átalakítását, javi- tását, vilámpák kezelését. hozzávaló szénpárák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legelőnyösebb árak mellett. **Nagyobb megrendeléseknél megfelelő enged- meny.** — **Költségvetés ingyen.**

Kiváló tisztelettel

Aranyl Albert
alpárhúza. Nagyvárad, Fő utca.

Megérkezett! Az őszi és téli időnyre a legjobb minőségű női, férfi és gyermek cipők, galoschnik, csiz- mák oriaszi választékban és dacára a mostani drágaságnak feltűnő olcsó árak mellett szol- gáalom azokat igen tisztelt vevőimnek. Tünciskolai cipőkből meglepő szép választék.

Jó árul

Szolid kiszolgálás!

Olcsó árak!

Kérem a céget nem megtevésztelni!

Telefon szám 512.

Bismattott Laszly Ármán könyvnyomdájában Nagyváradon,

Műve az „Elore” hírlapkező vállalat.